

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

04 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

Diaconu Iurie

judcători

Catan Liliana, Guzun Ion, Craiu Nicolae și Pitic Mariana

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vladislav Harti, de avocatul Țurcan Vasile, în numele inculpatului Mihailov Valeriu, și de avocatul Balan Valentin, în numele inculpatului Baiș Ștefan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2020, în cauza penală privindu-i pe

Baiș Ștefan XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX;

Mihailov Valeriu XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.07.2017 – 13.09.2019;

Instanța de apel: 16.10.2019 – 05.02.2020;

Instanța de recurs: 22.06.2020 – 04.08.2020.

Asupra recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vladislav Harti, de avocatul Țurcan Vasile, în numele inculpatului Mihailov Valeriu, și de avocatul Balan Valentin, în numele inculpatului Baiș Ștefan, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul central, din 13 septembrie 2019:

Baiș Ștefan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e) și art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa:

- în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, închisoare pe un termen de 5 ani, în penitenciar de tip semiînchis;

- în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, amendă în mărime de 850 unități convenționale.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, a fost stabilită pedeapsa definitivă, închisoare pe un termen de 5 ani, în penitenciar de tip semiînchis, și amendă în mărime de 850 unități convenționale, dispunându-se executarea de sine stătătoare a pedepselor aplicate, în conformitate cu prevederile art. 87 alin. (2) Cod penal.

Conform art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe o perioadă de probațiune de 5 (cinci) ani.

Mihailov Valeriu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor

prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e), art. 192 alin. (2) lit. b) și art. 287 alin. (2) lit.

b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa:

- în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, în centru de detenție pentru minori și tineri;

- în baza art. 192 alin. (2) lit. b) Cod penal, închisoare pe un termen de 1 an cu amendă în mărime de 550 unități convenționale, în centru de detenție pentru minori și tineri;

- în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, închisoare pe un termen de 6 luni, în centru de detenție pentru minori și tineri.

Potrivit art. 84 alin. (1) Codul penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a fost stabilită pedeapsa definitivă, închisoare 3 ani și 8 luni, în centru de detenție pentru minori și tineri, cu amendă în mărime de 550 unități convenționale.

Conform art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe o perioadă de probațiune de 5 (cinci) ani.

Acțiunea civilă înaintată de Volcov Vasile, a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea:

- în mod solidar, din contul lui Baiș Ștefan și Mihailov Valeriu în beneficiul lui Volcov Vasile 29463 lei cu titlu de prejudiciul material și 5000 lei cu titlu de cheltuielile de asistență juridică;

- din contul lui Baiș Ștefan în beneficiul lui Volcov Vasile 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral;

- din contul lui Mihailov Valeriu în beneficiul lui Volcov Vasile 40000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a dispus încasarea din contul lui Baiș Ștefan în beneficiul statului 5089,25 lei cu titlu de cheltuielile de judecată și din contul lui Mihailov Valeriu 5089, 25 lei cu titlu de cheltuielile de judecată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Baiș Ștefan la 08.05.2017, aproximativ la ora 02:00, aflându-se în loc public, în stradă, lângă stația de autobuze situată în centrul XXXXX, fiind în prezența mai multor persoane împreună cu care consuma băuturi alcoolice, având scopul săvârșirii unui act de huliganism, sub pretextul că Volcov Vasile refuza să consume băuturi alcoolice a inițiat cu ultimul un conflict verbal, în timpul căruia, din motive huliganice i-a aplicat o lovitură cu pumnul în față și după scurt timp o lovitură cu piciorul în regiunea capului.

Observând că după lovitura primită, Volcov Vasile intenționează să plece, Baiș Ștefan dorind să-și demonstreze superioritatea față de primul, în prezența mai multor persoane, prin amenințări cu aplicarea violenței fizice, la somat să stea pe loc și să consume în continuare băuturi alcoolice, în legătură cu ce Volcov Vasile, fiind constrâns, aflându-se în stare de frică, s-a conformat indicațiilor lui Baiș Ștefan.

Văzând comportamentul antisocial manifestat de către Baiș Ștefan în privința lui Volcov Vasile, fiind prezent și el la fața locului, Mihailov Valeriu având scopul manifestării superiorității față de Volcov Vasile, i-a aplicat ultimului o lovitură cu palma peste față. Fiind agresat fizic, Volcov Vasile a încercat să fugă din locul unde era maltratat, însă la o distanță de aproximativ 50 metri, a fost ajuns din spate de

Mihailov Valeriu, care încălcând grosolan ordinea publică, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, i-a aplicat o lovitură cu pumnul peste față, în rezultatul a ce Volcov Vasile a căzut la pământ inconștient, după care Mihailov Valeriu manifestând o obraznicie deosebită i-a mai aplicat lui Volcov Vasile, câteva lovituri cu piciorul peste cap.

În rezultatul acțiunilor mai sus menționate lui Volcov Vasile, i-au fost provocate leziuni corporale sub formă de traumatism cranio-cerebral închis, manifestat prin comoție cerebrală, fractura oaselor nazale, plagă contuză a feței, echimoze palpebrale bilaterale, hemoftalm postrumatic a globului ocular stâng. Ulterior, traumatismul mixt s-a complicat cu sindrom astero-neurotic și accese de epilepsie, pe fondai de modificări structurale postraumatice. Leziunile corporale indicate se califică ca vătămare medie conform raportului de expertiză judiciară.

Mihailov Valeriu, continuându-și acțiunile sale criminale, la 08.05.2017, aproximativ la 02:00, aflându-se în apropierea stației de autobuze situate în centrul XXXXX, fiind în prezența mai multor persoane, acționând cu scop de cupiditate, pe ascuns a sustras din portmoneul lui Volcov Vasile bani în sumă de 1200 lei, după care împreună cu Pantea Valeriu sau îndepărtat de la locul infracțiunii și au împărțit între ei banii sustrași cauzându-i astfel părții vătămate, o daună material în mărime de 1200 lei.

Acțiunile lui Baiș Ștefan au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal – *huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșită de două sau mai multe persoane* și în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal – *vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, săvârșită de două sau mai multe persoane, iar ale lui Mihailov Valeriu au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal – *huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșită de două sau mai multe persoane, în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal – vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, săvârșită de două sau mai multe persoane* cât și în baza art. 192 alin. (2) lit. b) Cod penal – *pungășia, adică acțiunea în scopul sustragerii bunurilor altei persoane din buzunare, geți sau din alte obiecte prezente la persoană, săvârșită de două sau mai multe persoane.**

Vinovăția inculpaților a fost confirmată pe deplin prin probele administrate de acuzare și cercetate în ședința de judecată, încadrarea juridică a acțiunilor infracționale fiind una corectă.

La individualizarea cuantumului, categoriei și a modalității de executare a pedepsei au fost invocate prevederile art. 61, 70 alin. (3), 75-77, 79, 84 și 90 Cod penal.

Acțiunea civilă, în partea pagubei materiale, instanța a considerat-o întemeiată și a decis admiterea integrală a acesteia.

Reieșind din circumstanțele cauzei, de gradul de vinovăție a inculpaților, statuând în echitate, printr-o apreciere atentă și pertinentă a complexului material

probator, conducându-se de practica CtEDO privind evaluarea prejudiciului moral, s-a apreciat că suma de 350000 lei, solicitată cu titlu de prejudicial moral, este exagerată, din care motiv au fost admise parțial cerințele părții vătămate.

Solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea din contul lui Baiș Ștefan și Mihailov Valeriu, în contul statului, a cheltuielilor judiciare în mărime de 9862 lei, suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare, a fost admisă, or, această sumă a fost necesară pentru întocmirea Rapoartelor de expertiză judiciară, fapt ce constituie cheltuieli neordinare suportate de către stat, în legătură cu necesitatea efectuării urmăririi penale.

3. Nefiind de acord cu sentința apel au declarat procurorul în Procuratura r. Strășeni, Camerzan Eduard, partea vătămată Volcov Vasile și avocatul Stratan Igor, în numele inculpatului Mihailov Valeriu.

Procurorul prin apelul declarat a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care, a fi stabilită pedeapsa definitivă, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial de pedepse, lui Baiș Ștefan închisoare pe un termen de 7 ani, în penitenciar de tip semiînchis, iar lui Mihailov Valeriu – închisoare pe un termen de 6 ani, în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului s-a invocat că:

- instanța de fond nu a ținut cont că inculpații au comis infracțiunile fiind în stare de ebrietate, nu au recunoscut vina și nu au acordat ajutor victimei. Mihailov Valeriu a dat dovadă de cel mai agresiv comportament, pentru început lovind victima și în locul unde s-a pornit conflictul lângă stația de autobuze, s-a folosit de faptul că victima era în stare de șoc după primirea loviturilor și i-a sustras banii pe care acela îi avea în dar de la ziua sa de naștere, când victima a încercat să fugă spre casă, minorul a alergat după dânsul și l-a bătut până acela și-a pierdut cunoștința, l-a descălțat și i-a aruncat ghetele peste gardul unei gospodării, după care văzând că victima stătea jos fără cunoștință din nou l-a atacat lovindu-i cu picioarele capul ca pe o minge de fotbal, fiind stopat de către persoanele prezente care și ei au rămas frapați de cruzimea faptelor aceluia. Astfel chiar dacă Mihailov Valeriu era minor, el a săvârșit faptele mai sus descrise în mod sadic și cu intenție directă;

- infracțiunea săvârșită, face parte din categoria celor despre care se discută mult în comunicația unui sat/centru raional, fapt care-i afectează imaginea, persoanele nefiind sigure de viața și sănătatea lor chiar în propria localitate, or într-o comunitate compactă cum sunt satele/centrele raionale, faptele atât de josnice precum sunt cele indicate în caz. ajung în scurt timp să fie cunoscute de un cerc larg de persoane;

- aplicarea unei sancțiuni neprivative de libertate cel puțin ar stârni dubii și întrebări la eficiența îndeplinirii justiției de către organele de drept, și totodată ar încuraja anumite elemente criminale să se simtă ușor pedepsite pentru faptele pe care le comit;

- partea vătămată a suferit niște vătămări care i-au pus o amprentă sumbră pe destin or acesta s-a îmbolnăvit de epilepsie. De la multitudinea de lovituri primite peste cap și a bolii pe care acelea au generat-o. Victima care era un băiat tânăr și sănătos care recent a atins majoratul, a devenit un om bolnav afectat în mod vizibil

de ceia prin ce a trecut. Acesta permanent se află în stare teama că poate să fie afectat de convulsii epileptice, care apar destul de des.

Partea vătămată Volcov Vasile prin apelul declarat a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care sentința să fie casată parțial și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Baiș Ștefan și Mihailov Valeriu să le fie aplicate pedepse mai aspre și a dispune încasarea din contul ambilor prejudiciul moral în sumă de 350000 lei.

În motivarea apelului s-a invocat că:

- nu s-a dat apreciere corectă art. 61 și 75 Codul penal, inculpații având un comportament brutal și obraznic. Ei consideră, că au procedat corect, că l-au bătut. Sub pretextul de a-și cere iertare, au fost la el, în timp ce avea amnezie totală, și ei și rudele lor, încercând să ducă în eroare spunând că nu ei au făcut ce au făcut, din moment ce a început să își aducă aminte momentele petrecute atunci, nici unul din ei nu au venit să-și ceară iertare sau să își recunoască vina;

- nu trebuia să se aplice art. 90 Codul penal, fiindcă ei au să m-ai săvârșească infracțiuni, nu au conștientizat că prin comportamentul lor sunt infractori;

- neîntemeiat s-a diminuat quantumul prejudiciului moral, or la ziua de astăzi are probleme de sănătate, iar în starea sa a rămas singur și îi este greu să formeze o familie, sau să-și creeze vreun viitor, necesitând tratament medical îndelungat.

Avocatul Stratan Igor, în numele inculpatului Mihailov Valeriu, prin apelul declarat a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Mihailov Valeriu să fie achitat de învinuirea adusă în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod Penal deoarece fapta nu a fost săvârșită de el; să-i fie aplicată pedeapsa cu muncă neenumerată și acțiunea civilă să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea apelului s-a invocat că:

- nu au fost administrate probe ce ar confirma existența infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod Penal;

- în actul de învinuire partea acuzării nu a specificat prin ce s-a exprimat intenția pe care ar fi manifestat-o, care este motivul comiterii infracțiunii imputate și scopul urmărit, ce impune concluzia că fapta nu a fost săvârșită de inculpat;

- nu poate fi reținută versiunea acuzatorului de stat privind comiterea infracțiunii incriminate intenționat de către inculpat, atunci când sunt prezente doar urmările prevăzute de norma vizată, iar vinovăția inculpatului rămâne a fi una echivocă, lăsată la discreția aprecierilor subiective și unilaterale ale organului de urmărire penală;

- instanța nu a motivat soluția și în partea pedepsei stabilite inculpatului, aplicând neîntemeiat pedeapsa sub formă de închisoare în raport cu situația de fapt existentă la data condamnării lui și a scopului pedepsei penale;

- neîntemeiat a fost respinsă cererea privind recunoașterea probelor la faza de urmărire penală pe capetele de acuzare aduse în baza art. 287 și art. 192 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2020 a fost respins apelul avocatului, în numele inculpatului, admis apelurile procurorului și a părții vătămate, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

- a fost încetat procesul penal de învinuire a lui Baiș Ștefan și Mihailov Valeriu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal pe

motiv că fapta constituie contravenție, liberându-i de răspundere contravențională în baza art. 354 Codul contravențional din motivul expirării prescripției răspunderii contravenționale;

- a fost încetat procesul penal de învinuire a lui Mihailov Valeriu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (1) Cod penal, pe motiv că a intervenit termenul de prescripție;

- a fost exclusă aplicarea prevederilor art. 90 Codul penal cât privește executarea pedepsei stabilită lui Baiș Ștefan și Mihailov Valeriu, în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Codul penal, urmând ca inculpații să o execute în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea termenului pedepsei din momentul reținerii.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1. În partea descriptivă a deciziei s-a motivat că:

- prima instanță în temei legal a reținut vinovăția inculpaților și corect a calificat acțiunile acestora în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, iar argumentele invocate de apărare au fost combătute prin probele administrate pe întreg procesul penal;

- **Mihailov Valeriu și Baiș Ștefan, la 08.05.2017, aproximativ la 02:00, aflându-se în loc public, în stradă lângă stația de autobuze situată în centrul XXXXX, fiind în prezența mai multor persoane, a încălcat (a tulburat) ordinea publică, fiind eronată concluzia că inculpații au comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în acțiunile acestora regăsindu-se fapta prevăzută de art. 354 Cod contravențional – *huliganism nu prea grav*, făcându-se referire la principiul non bis in idem (a nu fi judecat de două ori pentru una și aceeași faptă);**

- **Mihailov Valeriu, la 08.05.2017, aproximativ la 02:00, aflându-se în apropierea stației de autobuze situată în centrul XXXXX, fiind în prezența mai multor persoane împreună cu care consuma băuturi alcoolice și folosindu-se de faptul că acele persoane în afară de Pantea Valeriu nu-i observă acțiunile, având intenția sustragerii bunurilor altei persoane, acționând cu scop de cupiditate, pe ascuns a sustras din portmoneul lui Volcov Vasile bani în sumă de 1200 lei, după care s-a îndepărtat de la locul infracțiunii și au împărțit între ei banii sustrași. cauzându-i astfel părții vătămate, o daună materială în mărime de 1200 lei.** Aceste acțiuni fiind încadrate baza art. 192 alin. (1) Cod penal – *pungășia, adică acțiunea în scopul sustragerii bunurilor altei persoane din buzunare, genți sau din alte obiecte prezente la persoană*, deoarece din probele administrate rezultă că inculpatul a acționat de unul singur, excluzându-se participația. Mai mult, acuzarea nu a prezentat probe ce ar confirma că Pantea Valeriu a fost recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (2) lit. b) Cod penal;

- se enunță concluzia de încetare a procesului contravențional și penal pe motiv că a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspundere penală;

- aplicarea art. 90 Cod penal nu este oportună, ținând cont de gravitatea faptei și de personalitatea inculpaților;

- suma dispusă spre încasare din contul inculpaților în beneficiul părții vătămate este una echitabilă.

5. Împotriva deciziei recurs ordinar au declarat procurorul Vladislav

Harti, avocatul Vasile Țurcan, în numele inculpatului Mihailov Valeriu, și avocatul Valentin Balan, în numele inculpatului Baiș Ștefan.

Procurorul critică decizia în partea ce ține de recalificarea acțiunilor în baza art. 354 Cod contravențional și art. 191 alin. (1) Cod penal, arătând că hotărârea instanței nu este motivată și că cuprinde o motivare contradictorie.

Se exclude calificarea în baza art. 354 Cod contravențional deoarece părții vătămate i-au fost cauzate vătămări corporale medii, fapta a fost săvârșită prin cinism și obrăznicie deosebită, încălcându-se grosolan ordinea publică.

De asemenea, instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor de respingere a afirmațiilor acuzării referitoare la individualizarea pedepsei.

În drept, recursul se întemeiază în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și prin el se solicită casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei, în alt complet de judecată.

Avocatul Țurcan Vasile în susținerea recursului declarat în numele inculpatului Mihailov Valeriu invocă că:

- instanța de apel nu a dat apreciere personalității inculpatului Mihailov Valeriu (caracteristica pozitivă, recunoașterea vinei, căința sinceră, recuperarea parțială a prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune) și vârstei acestuia;

- greșit a fost reținută agravanta săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate, or în cazul minorilor aceasta se apreciază ca una atenuantă și nu agravantă;

- Mihailov Valeriu este jertfa fenomenului „sindromul haitei de lupi” și el în urma consumului de băuturi alcoolice a devenit persoană cu responsabilitate redusă;

- instanța de apel încetând procesul penal și cel contravențional și excluzând aplicarea art. 90 Cod penal, a lăsat, lui Mihailov Valeriu, pentru executare pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani și 8 luni, limită ce a rezultat din aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal și ce depășește quantumul stabilit prin aplicarea art. 70 alin. (3) Cod penal;

- la caz sunt prezente toate temeiurile de aplicare a art. 90 Cod penal, instanța de apel fără just temei și motivare excluzând-o.

În drept, recursul se întemeiază în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și prin el se solicită casarea parțială a deciziei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care lui Mihailov Valeriu să-i fie stabilită pedeapsa în limitele legale, iar în privința executării să fie aplicate prevederile art. 90 Cod penal.

Avocatul Balan Valentin prin recursul declarat în numele inculpatului Baiș Ștefan solicită casarea parțială a deciziei și dispunerea menținerii sentinței în partea aplicării art. 90 Cod penal, deoarece nefundat a fost exclusă aplicarea acestuia și că prin suspendarea condiționată a executării pedepsei se vor atinge scopurile pedepsei penale prevăzute în alin. (2) art. 61 Cod penal.

6. Se constată că recursurile ordinare au fost depuse în termen legal și nu sunt în mod vădit nefondate, în sensul art. 432 Cod de procedură penală, fiind admisibile, or din conținutul acestora se constată că ele îndeplinesc cerințele de formă și conținut, iar temeiurile invocate se încadrează în cele prescrise de lege.

7. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, casată total decizia

instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Din conținutul recursurilor ordinare se constată că acestea sunt întemeiate în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, recurenții înaintând cerințe de dispunere a rejudecării cauzei de instanța de apel (*procurorul*), de adoptare a unei noi hotărâri (*avocatul Țurcan Vasile*) și de menținere parțială a sentinței și a deciziei (*avocatul Balan Valentin*).

Cazului îi este incidentă soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală deoarece o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză.

Totodată, urmează a se reține că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 CoEDO, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*hotărârea CtEDO Fomin versus Republica Moldova*).

La caz, actele judecătorești sunt insuficient motivate, sentința necuprinzând o motivare în partea individualizării pedepsei, iar decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sub aspectul neexpunerii asupra cerințelor apelanților și a expunerii motivării unei motivări contradictorii.

Prevederile art. 414 Cod de procedură penală stipulează că *instanța de apel, judecând apelul, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel*, ele constituind fondul apelului și acestea trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, fiind confruntate cu întreg materialul probator al cauzei. Or, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat.

Din partea descriptivă a hotărârii rezultă că instanța de apel consideră că „apelul avocatului declarat în interesele inculpatului Mihailov Valeriu urmează a fi respins, iar apelurile declarate atât de acuzatorul de stat, cât și de partea vătămată urmează a fi admise, cu casarea parțială a sentinței, inclusiv din oficiu...” (*a se vedea pct. 7 a hotărârii*), în continuare enunțând conținutul prevederilor art. 414 și 415 Cod de procedură penală (*a se vedea pct. 8 și 9 a hotărârii*).

Lecturând dispozitivul hotărârii se constată că instanța de apel a respins apelul avocatului Stratan Igor, în numele inculpatului Mihailov Valeriu, și a admis apelurile procurorului și a părții vătămate, casând parțial sentința, **fără** a indica și la casarea parțială a sentinței inclusiv din oficiu.

În hotărârea CtEDO *Maslova și Nalbandov versus Federația Rusă* s-a reiterat importanța soluționării unei cauze în fond, astfel ca instanța națională să se expună asupra vinovăției sau nevinovăției persoanei acuzate de comiterea unui delict, în vederea stabilirii adevărului obiectiv, restabilirii ordinii de drept, ocrotirii și asigurării drepturilor nu numai a acuzatului, dar și a victimelor infracțiunii.

Încadrarea juridică a faptei constituie stabilirea temeiului juridic al răspunderii penale și, totodată, a felului și limitelor pedepsei aplicabile.

Schimbarea încadrării juridice a faptei prezintă importanță atât sub aspectul răspunderii penale, cât și sub aspectul desfășurării procesului penal, or având în vedere consecințele pe care le poate avea schimbarea încadrării juridice, legea procesual penală prevede că aceasta poate avea loc decât în anumite condiții, a căror îndeplinire constituie o garanție atât a dreptului la apărare cât și a soluționării corecte a cauzei.

Conform regulii generale, dacă în cursul judecății se constată că încadrarea juridică dată faptei prin rechizitoriul urmează a fi schimbată, **instanța este obligată să pună în discuție noua încadrare cu părțile, ele urmând să-și expună concluziile cu privire la necesitatea și la temeiurile schimbării încadrării juridice, în vederea exercitării și respectării drepturilor procesuale.** Nu are relevanță dacă schimbarea încadrării juridice privește o înrăutățire a situației acuzatului sau o îmbunătățire a acesteia.

Mihailov Valeriu și Baiș Ștefan au fost puși sub învinuire și ulterior recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 152 alin. (2) lit. c) Cod penal, indicându-se că prima infracțiune a fost urmată de cea de a doua, iar Mihailov Valeriu și în baza art. 192 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a recalificat acțiunile lui Mihailov Valeriu și Baiș Ștefan de la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal în baza art. 354 Cod contravențional, invocând principiul neadmiterii sancționării duble a aceleiași fapte, iar a lui Mihailov Valeriu și la art. 192 alin. (1) Cod penal preluând ca veridice declarațiile inculpatului nominalizat, nefiind administrate probe în susținerea învinuirii.

Potrivit practicii naționale constante, dacă infracțiunea de huliganism este urmată de infracțiunea vătămarea intenționată medie a integrității corporale ori a sănătății, cele săvârșite se vor încadra în baza concursului real de infracțiuni, iar calificarea se va face, conform art. 287 și art. 152 Cod penal.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată, rezultă că apărarea și acuzarea, cu ocazia dezbaterilor, nu au avut în vedere noua încadrare juridică, ea nefiind pusă în discuție cu părțile în vederea respectării drepturilor procesuale.

Este adevărat că în considerentele hotărârii, instanța de apel motivează necesitatea schimbării încadrării juridice, însă acest procedeu nu acoperă obligația instanței de a pune în discuție noua încadrare juridică.

Mai mult, motivarea făcută de instanța de apel în susținerea concluziei adoptate este una contradictorie, or la caz atât organul de urmărire penală cât și prima instanță, calificând acțiunile lui Mihailov Valeriu și Baiș Ștefan în baza art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 152 alin. (2) lit. c) Cod penal, au aplicat concursul real de infracțiune, iar instanța de apel – concursul ideal.

Prin urmare, concluzia că „*Acceptarea unei asemenea variante de calificare (prin ordonanță, fiind calificarea prin concurs ideal în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și art. 152 alin. (2) lit. c) Cod penal) ar însemna ignorarea principiului neadmiterii tragerii la răspundere penală de două ori pentru aceeași faptă, prevăzut la art. 7 alin. (2) Cod penal și art. 22 alin. (1) Cod de procedură penală.*”

(a se vedea pct. 24 a hotărârii) contravine concluziei adoptate, materialelor cauzei și este netemeinică.

De asemenea, instanța de apel a arătat că nu au fost prezentate probe ce ar confirma că infracțiunea prevăzută de art. 192 Cod penal a fost săvârșită împreună cu Pantea Valeriu, adică nu a fost demonstrat semnul calificativ agravant „*de două persoane*”, neexpunându-se în nici un mod asupra materialelor din vol. I a cauzei penale potrivit căroră, Pantea Valeriu a fost deferit justiției pentru săvârșirea infracțiunii de pungășie, împreună cu Mihailov Valeriu, în privința lui Volcov Vasile, că primul a depus cerere de examinare a cauzei în procedura simplificată prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală și că prin încheierea Judecătoria Strășeni din 18 decembrie 2018 materialele în privința lui Pantea Valeriu au fost disjuncte într-o procedură aparte (f.d. 141-149, vol. I).

O altă eroare de drept, cu referire la învinuirea adusă în baza art. 192 Cod penal, reiese și din faptul că starea de fapt statuată de instanța de apel nu concordă cu starea de drept.

Astfel, instanța de apel descrie că fapta infracțională a fost săvârșită în următoarele împrejurări „*Tot el, Mihailov Valeriu, la 08.05.2017, aproximativ la ora 02:00, aflându-se în apropierea stației de autobuze situată în centrul s. Drăgușeni, r. Strășeni, fiind în prezența mai multor persoane împreună cu care consuma băuturi alcoolice și folosindu-se de faptul că acele persoane în afară de Pantea Valeriu nu-i observă acțiunile, având intenția sustragerii bunurilor altei persoane, acționând cu scop de cupiditate, pe ascuns a sustras din portmoneul lui Volcov Vasile bani în sumă de 1200 lei, după care s-a îndepărtat de la locul infracțiunii și au împărțit între ei banii sustrași, cauzându-i astfel părții vătămate, o daună materială în mărime de 1200 lei.*” (a se vedea pct. 12 a hotărârii), rezultând concluzia că fapta infracțională a fost săvârșită de două persoane (art. 192 alin. (2) lit. b) Cod penal) și nu de una cum a statuat instanța de apel, ambele acționând nemijlocit în scopul deposedării de bunuri, or Mihailov Valeriu a sustras pe ascuns bunurile din buzunarul părții vătămate, iar Pantea Valeriu prin inacțiune, a contribuit la obținerea bunurilor sustrase pe ascuns de la partea vătămată.

Un alt temei de casare a hotărârii instanței de apel, rezidă și din faptul că ea nu corespunde rigorilor prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală (*sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazul expirării termenului de prescripție*), or, deși, în partea descriptivă a fost reținută vinovăția inculpatului, în partea dispozitivă a actului judecătoresc, nu se regăsește mențiunea privind constatarea că Mihailov Valeriu se face vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (1) Cod penal și de comiterea contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, iar Baiș Ștefan – de comiterea contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, fiind indicat doar faptul că „*Se încetează procesul penal de învinuire a lui Baiș Ștefan și Mihailov Valeriu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal pe motiv că fapta constituie contravenție.*”

Se liberează Baiș Ștefan și Mihailov Valeriu de răspundere contravențională în baza art. 354 Codul contravențional din motivul expirării prescripției răspunderii contravenționale.

Procesul penal în privința lui Mihailov Valeriu, în baza art. 192 alin. (1) Cod

penal, se încetează din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.”.

Hotărârea instanței de apel prezintă deficiențe și cât privește individualizarea pedepsei penale, or în textul acesteia nu se reflectează temeiurile ce au stat la baza neadmiterii cerințelor procurorului de a mări cuantumul pedepsei cu închisoare și a apărării de a stabili o altă categorie de pedeapsă lui Mihailov Valeriu, nefiind soluționat fondul apelurilor, iar instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat asupra acestor chestiuni, deoarece în viziunea apelanților, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia hotărârii, cu atât mai mult că, în lumina jurisprudenței CtEDO, deși instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți (hotărârea CtEDO *Ruiz Torija versus Spania*), acestea nu sunt scutite de obligația de a examina în modul corespunzător principalele motive invocate și de a le da un răspuns (hotărârea CtEDO *Moreira Ferreira versus Portugalia*).

Colegiul concluzionează că în cauza penală discutată și-au găsit confirmare temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală și se impune casarea totală a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile judiciare enunțate supra nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia și să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel și să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vladislav Harti, de avocatul Vasile Țurcan în numele inculpatului Mihailov Valeriu și de avocatul Valentin Balan în numele inculpatului Baiș Ștefan, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2020, în cauza penală privindu-i pe **Baiș Ștefan XXXXX** și **Mihailov Valeriu XXXXX**, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Baiș Ștefan XXXXX și Mihailov Valeriu XXXXX urmează a fi eliberați imediat din penitenciar dacă au fost reținuți în baza deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2020 și dacă în privința acestora nu este aplicată măsură preventivă sub formă de arest sau dacă aceștia nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 03 septembrie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion

Judecător

Craiu Nicolae

Judecător

Pitic Mariana